

ŠTĚNOVICKÝ ZPRAVODAJ

Číslo 18

22.4.2022

Štěnovice v zájmu pozornosti ČT

V oblíbeném celorepublikovém televizním pořadu Toulavá kamera, kterou pravidelně každou neděli dopoledne vysílá ČT1, se dostalo pozornosti naší vsi. Zajímavosti ze štěnovické současnosti i historie přiblížili divákům Zbyněk Beneš a kronikářka obce Alena Vlčková. Podle reakce diváků, nejen z blízkého okolí, můžeme soudit, že informace o Štěnovicích je velmi zaujaly. Ba někteří už se do naší vsi přijeli podívat a jiní turistickou návštěvu plánují, protože zde z naší bohaté historie najdou mnoho zajímavého. Kdo neviděl, může se na pořad podívat dodatečně. Toulavá kamera - iVysílání | Česká televize (ceskatelevize.cz).

Po otevření klikněte na 6. březen.

Přímý odkaz naleznete na stránkách: osvetastenovice.wz.cz

David Laštovka

Turistické výlety po památkách

V průběhu února a března spolek Osvěta Štěnovice uspořádal dva výšlapy. První z Pivoně kolem historického kláštera přes Lysou Horu k pramenům Radbuzy a pak táhlým stoupáním na zříceninu hradu Starý Herštejn. Na druhý výlet jsme vyrazili na Tachovsko, kde jsme si prohlédli nádhernou stavbu jízárny, zámku a zříceninu kláštera. Zážitkem byla i rozhledna „Vysoká“. Krásný výlet pak korunoval královský oběd. Děkujeme všem za účast a těšíme se na příště.

Jindřich Tomáš

Rozhledna Vysoká u Tachova.

Zřícenina Paulánského kláštera a zámek ve Světcích.

Pozvánky na nejbližší akce spolku Osvěta Štěnovice

Pro měsíc květen jsme si zvolili časově náročnější čtyřdenní výlet, a to cyklotouky po krásách východních Čech v okolí Hradce Králové. Ve dnech 19. – 22. 5. 2022 navštívíme Opočno, Rychnov nad Kněžnou, Častolovice, Dobrušku a také pevnost Josefov u Jaroměře. Denní trasa bude dlouhá přibližně 50 km, ubytování je zajištěno v krásném penzionu v obci Krňovice. 18. června pak máme v plánu navštívit okolí obce Svatá nedaleko Zdic, kde si prohlédneme krásný skalní útvar Vraní skála. Délka trasy převážně po lesních cestách bude cca 9 km. Doprava bude jako vždy organizována auty, a proto je nutné se na email spolku osveta.stenovice@seznam.cz v předstihu přihlásit. Podrobnosti k výletu budou zaslány účastníkům jako vždy týden před akcí na adresu přihlašovacího mailu. Pokud se k účasti na výletu rozhodnete na poslední chvíli, neváhejte nás kontaktovat, najdeme řešení.

Jindřich Tomáš

Důležité upozornění

Chcete pravidelně dostávat aktuální číslo ŠTĚNOVICKÉHO ZPRAVODAJE přímo do svého e-mailu? Pošlete nám na osveta.stenovice@seznam.cz svou emailovou adresu a o víc už se nemusíte starat.

Na stránkách osvetastenovice.wz.cz najdete všechna čísla.

Komunální volby 2022 - Pojd'te do toho s námi!

Vadí vám katastrofální dopravní situace v obci?
 Vadí vám nedostatek venkovních sportovišť a absence venkovního víceúčelového sportoviště?
 Vadí vám, že dosud nejsou v obci vyspravené všechny místní komunikace?
 Vadí vám velká hustota zástavby, kvůli níž se obec připravuje o zeleň?
 Vadí vám, že dosud podél hlavní frekventované komunikace nevedou chodníky?
 Vadí vám rostoucí kriminalita v obci?
 Vadí vám, že se neinvestuje tam, kam by se mělo?
 Vadí vám, že si obec najímá spoustu externích firem a jen za právní služby jsme za loňský rok z rozpočtu zaplatili téměř 500 000 Kč?
 Vadí vám, že téměř každá investiční akce v obci se neobejde bez vícenákladů?
 Vadí vám, že se místním občanům a podnikatelům působícím v obci neměří stejným metrem?

Nám tohle všechno vadí a snažíme se to změnit. Naším cílem je, aby Štěnovice patřily k moderním transparentně vedeným obcím, využívajícím výhodných dotačních titulů, se sportovním a kulturním vyžitím pro všechny věkové skupiny, s důrazem na ochranu přírody. Aby se nám tu společně hezky žilo a děti měly možnost se všestranně rozvíjet. Ve Štěnovicích žije řada velmi schopných lidí a je velká škoda, že se o obecní záležitosti zajímají pouze pasivně nebo vůbec, a tím umožňují fungovat obecnímu zastupitelstvu a starostovi s místostarostou tak, jak fungují.

Pojďte do toho s námi. Pokud jste starší 18 let a máte trvalé bydliště ve Štěnovicích, ozvěte se nám na email: stenovice.volby2022@seznam.cz

Pojďme společně Štěnovice měnit k lepšímu!

Ptačí hodinka a Vítání ptačího zpěvu

V lednu letošního roku se dvanáct žáků ZŠ Štěnovice pod vedením paní učitelky Hněvsové zapojilo do akce Ptačí hodinka. Jedná se o každoroční zimní sčítání ptactva vyhlášené Českou společností ornitologickou, které provádí dobrovolníci po celé republice. Sčítá se po dobu jedné hodiny na vybraném místě, nejčastěji u krmítka. Získané poznatky slouží odborníkům k vědeckému výzkumu o proměnách početnosti jednotlivých druhů v jednotlivých letech. Celkem se letošní Ptačí hodinky účastnilo 35 tisíc dobrovolníků a zaznamenali přes 700 tisíc ptáků, v průměru 30 ptačích jedinců na jedno pozorování.

A jak byli úspěšní mladí štěnovičtí pozorovatelé? Vedli si skvěle, spatřili 16 ptačích druhů (například sýkora uhelníčka, hýla obecného a dlaska tlustozobého), celkem 67 ptáků. Žáci si pozorování nadšeně užili, zpátky do školy se nikomu nechtělo. Hodinka ve skutečné přírodě jim dala víc než několik hodin teorie. Velký dík paní učitelce Hněvsové za příkladné naplňování hesla základní školy Štěnovice - škola blízka přírodě.

Podobná akce nazvaná Vítání ptačího zpěvu se uskuteční 30. 4. 2022, letos poprvé i ve Štěnovicích. Tato akce je milovníky ptáků každoročně pořádána první květnový víkend po celém světě. V České republice je organizována opět Českou společností ornitologickou. Jedná se o vycházku do přírody spojenou s pozorováním ptáků a jejich poznáváním podle hlasu. Zváni jsou všichni zájemci o ptáky bez rozdílu věku. Nezapomeňte vzít sebou dalekohled a kvalitní obuv, ráno bude ještě rosa. Sejdeme se v 7:30 u jezu a vyrazíme podél řeky směrem k Čižicím.

Pavel Steinbach

... stavení pevné jako klec a v něm na prkně umrlec

Tak to napsal klasik K. J. Erben. Ano, jedná se o márnici. Nikoli ovšem erbenovskou, ale štěnovickou a v tom je ten problém. Jak jinak, historický. Opět se potvrdilo, že neznalost historie se nevyplácí. Ať děláte, co děláte, čas je jen jeden a vzájemně se prolíná minulost, současnost i budoucnost. Pokud žijeme v domnění, že čas, který už uplynul, nám může být ukradený, zaděláváme si na komplikace spojené s časem současným i budoucím. To se týká i malého stavení na našem hřbitově. Kdyby šlo o historii psí boudy, budiž. Ale když se jedná o „márnici“, jde do tuhého.

V březnových Listech bylo oznámeno panem místostarostou, že: „... chystanou akcí je oprava bývalé márnice místního hřbitova.“ Ve zprávě je chvályhodné, že obec hodlá provést opravu za 150 000 Kč. To je opravdu pěkné rozhodnutí, protože ta malá hřbitovní stavba si to zaslouží. Zatím ovšem nebylo veřejnosti sděleno, čemu bude následně opravená stavba sloužit. Ono se totiž vůbec nejedná o bývalou márnici. Jedná se o rodinnou hrobku.

Na podzim, 21. září 1894, povolil tehdejší štěnovický farář Křikava, aby si rodina sedláka Čechury, starosty Radobyčic, postavila na hřbitově rodinnou hrobku. Tehdy ještě Radobyčice a Útušice patřily ke štěnovické farnosti a hřbitov byl společný pro Štěnovice a další dvě obce. Štěnovice ale nikdy neměly márnici! Až v roce 1905 se obecní zastupitelstvo rozhodlo márnici postavit, dokonce v rozpočtu pamatovalo na stavbu částkou 2000,-K. Na stavbě se měly finančně podílet všechny tři obce. Ale znáte to. Radobyčice a Útušice se zdráhaly na

stavbu márnice přispět, čas plynul a žádná stížnost od nebožtíků se neobjevila. Zato se ozval c.k. okresní úřad, který na Štěnovice naléhal, aby márnici postavily. Teprve v okamžiku, kdy v roce 1914 zastřelili v Sarajevu Ferdinanda, se otázka márnice stala aktuální. Farář Bořický nabídl obci, aby přestavěla starou kůlnu u fary. Válčilo se čtyři roky, ale tři obce se stejně nedomluvily. Jak se jedná o peníze, navíc z obecní kasy, jen těžko se hledá shoda. První válka skončila, márnice ve Štěnovicích nebyla a než se kdo nadál, už se zase válčilo a štěnovické obecní zastupitelstvo dne 25. června 1939 zase začalo řešit stavbu márnice. To už od prvního jednání o márnici uplynulo více než třicet let. Bylo to ovšem naposled, kdy se o ní rozhodovalo, opět bezvýsledně. A tak na místním hřbitově nebyla márnice nikdy postavena.

Otázka současnosti se týká využití opravené rodinné hrobky, když už Štěnovice hodlají investovat 150 000 Kč. Jen těžko si například umíme představit, že by prostor hrobky mohl sloužit jako odpočinkové místo pro návštěvníky hřbitova. To snad ani zákon o pohřebnictví nedovoluje a obecní zastupitelstvo o takovém využití hrobky jistě neuvažuje. Bylo by to stejné, jako kdyby si lidé sedali k odpočinku na hrob. Jediné, k čemu snad by bývalá hrobka, kde jsou pohřbeni členové rodiny sedláka Čechury, mohla být upravena, by byla hřbitovní kaple, v níž by se mohly konat pohřební obřady. To ovšem záleží na domluvě obce se zástupci farnosti Plzeň-Bory.

PhDr. Alena Vlčková, kronikářka obce

Štěnovice kdysi a dnes:

V Potocích, chalupa Jakuba Ledviny čp. 109. Ve 30. letech koupil pekař pan Trojan a stavení bylo zbouráno.

V Potocích u mlýna, současnost.

Pomněte všichni v každém čase

Jen malé jazykové zastavení na úvod, abychom pochopili odkaz minulosti. Sloveso „pomníti“ už dávno vnímáme v dnešní češtině jako knižní, ne-li archaický výraz. Obsah slova je ovšem stále aktuální. Pomni člověče, pamatuj si, vzpomeň si! Abychom si vzpomněli a pamatovali si, byly postaveny pomníky. Na památku a na připomenutí. Ve Štěnovicích jich máme na veřejných místech, včetně hřbitova, několik, ale ten, kterého se naše zamyšlení týká, je postaven na návsi u obecního úřadu.

Pomník padlým, zemřelým a nevěstným. Letos je tomu právě sto let, co byl slavnostně odhalen 8. srpna 1922 ministrem Gustavem Habrmanem. S myšlenkou postavit pomník těm, kteří zahynuli za 1. světové války, přišli štěnovičtí kameníci. První poválečný starosta obce MUDr. František Nový oznámil na schůzi obecního zastupitelstva dne 28. února 1920, že se bude konat veřejné shromáždění a že zde budou občané se záměrem postavit pomník seznámeni. Také dodal, že je třeba veřejnost „povzbudit k hojnému přispívání“. Do sbírky začali přispívat jednotlivci, obecní spolky a obecní úřad. O dva roky později, v květnu 1922, to již starostoval Jakub Chocholatý, se rozhodlo, že pomník bude stát na školním pozemku (dnešní OÚ). Problémem zůstával stále nedostatečný finanční obnos. Obecní úřad ale sdělil kameníkům, že scházející finance nelze z prostředků obce na pomník poskytnout. Přípravný výbor pro postavení pomníku uvedl, že se o „potřebné prostředky již postará“. A tak ve schůzi obecního zastupitelstva dne 15. července 1922 bylo „všemi hlasy a v dohodě s finanční komisí dohodnuto, aby pomník vybudován byl u školy“. Obec souhlasila, že všechny výlohy na úpravu místa budou uhrazeny z obecního rozpočtu a že i do budoucna bude o pomník pečovat.

V srpnu roku 1922 se sešla u nového pomníku celá ves. Sláva veliká! Nikdo si v ten památný den jistě nepřipustil myšlenku, že by se snad měla ještě někdy Velká válka opakovat. Čtyřicet jmen, čtyřicet zmařených životů. Jak by jen lidé mohli znovu připustit takovou hrůzu. I stalo se. A Velká válka dostala pořadové číslo „první“. Další válečná apokalypsa ve 40. letech už byla ta „druhá“. Psal se rok 1945, bylo opět po válce a na pomníku přibýlo jméno letce RAF O. Kestlera. Než-

li se stačila připomenout jména obětí devíti programově zavražděných štěnovických židovských občanů, měla republika komunistickou vládu. Komunismus a fašismus jsou ideologie vycházející ze stejného myšlenkového základu. Proto se jména našich židovských spoluobčanů nemohla připomínat. Veřejnosti nebylo dovoleno „pomníti“ všech válečných obětí. Vzpomínka na devět zavražděných štěnovických občanů musela počkat bezmála padesát let. Teprve v roce 1992 byla konečně umístěna na pomníku deska s jejich jmény. Letos je tomu právě tři desetiletí. Je smutné, že se nedávno začalo uvažovat o tom, že by deska s jmény štěnovických židovských občanů měla být sejmuta a umístěna jinde. Již samotná myšlenka se nutně jeví jako projev nového antisemitismu. Nechce se ani věřit, že jsou mezi zastupiteli obce ještě ti, kteří tvrdí: „Politickou debatu tak raději povedu se starým komunistou... starý komunistička mě alespoň obohatí, co se životních zkušeností týče.“ Životní zkušenosti starých komunistů přinesly popravy lidí, jako byl štěnovický rodák generálmajor Ladislav Svoboda. Životní zkušenosti starých komunistů jsou spojeny s nechvalně známou mučírnou v ruzyňském Domečku, s uranovými lágry v Jáchymově a s „bratrskou pomocí“ ruských tanků v roce 1968. A také s antisemitismem. K odstranění desky s jmény našich židovských občanů z pomníku válečných obětí snad naštěstí nedojde, zasloužila se o to Židovská obec Plzeň. Měli bychom si přát, aby už nikdy na pomníku obětí nepřibýlo žádné jméno, aby už nikdy nebyla žádná Velká, První, Druhá či jiná válka

PhDr. Alena Vlčková, kronikářka obce